

"Ərazi, müəssisə və təşkilatların radioloji-gigiyenik pasportlarının forması və tərtib edilməsi Qaydası"nın və "Fərdi şüalanma dozalarının uçotu və onlara nəzarət Qaydası"nın təsdiq edilməsi barədə

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI NAZİRLƏR KABİNETİNİN QƏRARI

"Əhalinin radiasiya təhlükəsizliyi haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 1998-ci il 19 avqust tarixli 758 nömrəli Fərmanına əsasən Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabineti **qərara alır**:

1. Ərazi, müəssisə və təşkilatların radioloji-gigiyenik pasportlarının forması və tərtib edilməsi Qaydası və Fərdi şüalanma dozalarının uçotu və onlara nəzarət Qaydası təsdiq edilsin (əlavə olunur).

2. Bu qərar imzalandığı gündən qüvvəyə minir.

Azərbaycan Respublikasının Baş naziri A. RASİZADƏ

Bakı şəhəri, 25 avqust 1999-cu il
№ 134

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin
1999-cu il 25 avqust tarixli 134 nömrəli qərarı ilə
TƏSDİQ EDİLMİŞDİR

**Fərdi şüalanma dozalarının uçotu və onlara nəzarət
QAYDASI**

Bu Qaydalar "Əhalinin radiasiya təhlükəsizliyi haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun əsasında hazırlanmış və işçi, əhalinin fərdi şüalanma dozalarının uçotu və onlara nəzarətinin prinsiplərini müəyyən edir.

1. İşin xarakterindən asılı olaraq işçilərin şüalanmasının fərdi nəzarətinə aşağıdakılar daxildir:

1.1. Fərqi dozimetrlərdən istifadə etməklə xarici betaşüalanma, neytron, rentgen, qamma-şüalanma, həmçinin qarışıq şüalanma dozalarına fərdi nəzarət;

1.2. Fərdi nümunə götürənlərdən istifadə etməklə ekskrementlərin (insan ifrazatlarının), tənəffüslə xaric olan havanın radioaktivliyini və ya spekrometrlərin köməyi ilə adamların şüalanmasını ölçməklə orqanizmdə və yaxud ayrı-ayrı kritik orqanda radioaktiv maddələrin miqdarına və daxil olmasına fərdi nəzarət;

1.3. Öz-özünə zəncirvari bölünmə reaksiyası baş verə bilən miqdarda parçalanan materiallarla işləyən şəxslər fərdi qəza dozimetrləri ilə təmin olunmalıdır.

2. İdarənin müdiriyyəti və yerli sanitariya-epidemioloji xidməti fərdi dozaların üzərində radiasiya nəzarətinin vaxtında və keyfiyyətlə keçirilməsində, habelə şüalanma yüklərinin uçotu üzrə sənədlərin düzgün aparılmasına müntəzəm nəzarət etməlidir.

3. İşçilər idarədə müəyyən edilmiş fərdi dozimetrlərin istifadəsi qaydalarına riayət etməyə borcludur.

4. İonlaşdırıcı şüa mənbələri ilə işləyən bütün şəxslər fərdi dozimetrlərlə təmin olunmalıdır.

Bəzi hallarda ionlaşdırıcı mənbələri ilə aparılan işlərin növündən asılı olaraq, bu işləri aparan şəxslər iki cür-bilavasitə göstərən və fotodozimetrlərlə və yaxud termoluminessens dozimetrlərlə təmin olunur.

Foto və termoluminessens dozimetrlərin göstəriciləri ayda bir dəfə, bilavasitə göstərənlərin isə hər həftə çıxarılır.

5. Radiasiya təhlükəsizliyi xidməti və ya radiasiya nəzarətinə cavabdeh şəxs aylıq və rüblük şüalanma dozalarını təyin edir. Fərdi nəzarətin aparılması zamanı illik dozanın, habelə peşə işinin bütün dövrü ərzindəki ümumi dozanın uçotunun aparılması zəruridir.

Bütün növ radiasiya nəzarəti üsullarının nəticələri qeydə alınmalı və 50 il müddətində saxlanılmalıdır.

6. Fərdi şüalanma dozaları fərdi uçot vərəqəsində qeyd edilir (1 nömrəli əlavə). Vərəqə işçi azad edildikdən sonra 50 il müddətində saxlanılmalıdır. İşçinin radioaktiv maddələr və digər ionlaşdırıcı şüa mənbələrinin tətbiqi ilə əlaqədar işlər aparılan başqa idarəyə keçməsi hallarında onun şüalanma dozası barədə məlumatın surəti təzə iş yerinə verilməli, orijinalı isə əvvəlki iş yerində saxlanılmalıdır (2 nömrəli əlavə).

Ezamiyyətə göndərilmiş şəxslərin fərdi şüalanma dozası barədə məlumatları onların daimi iş yerlərinə verilməlidir.

7. Fərdi dozaların normadan artıq yüksək olması müəyyən edilən bütün hallarda radiasiya təhlükəsizliyi xidməti və ya radiasiya nəzarətinə cavabdeh şəxs bu barədə idarənin rəhbərliyinə, idarə rəhbərliyi isə öz növbəsində yerli sanitariya - epidemioloji xidmətinə məlumat verir.

Yerli sanitariya-epidemioloji xidməti idarənin müdiriyyəti ilə birlikdə şəxslərdə fərdi dozaların normadan artıq olması səbəbini araşdırır və müvafiq tədbirlər həyata keçirir.

8. Yol verilən şüalanma dozası həddindən artıq doza almış şəxslər müvəqqəti olaraq ionlaşdırıcı şüa mənbələri ilə işlərdən kənarlaşdırılır və həkim müayinəsinə göndərilir.

9. Tibbi rengen-radioloji müayinə zamanı əhalinin (xəstələr) aldığı şüalanma dozaları haqqında məlumat onların xəstəlik tarixində və ambulator vərəqəsində müayinə aparan həkim tərəfindən qeyd edilir və nəzarət aparılır.

10. Əhali və işçilərin radiasiya təhlükəsizliyini təmin etmək məqsədi ilə təbii və ya texnogen dəyişdirilmiş radiasiya fonu normadan artıq olan yerlərdə kollektiv fərdi dozimetrlərdən istifadə etməklə həmin ərazidə radiasiya nəzarəti müvafiq olaraq yerli-sanitariya-epidemioloji xidməti və idarə müdiriyyəti tərəfindən aparılır.

Fərdi şüalanma dozalarının uçotu
və onlara nəzarət Qaydasına
1 nömrəli əlavə

İonlaşdırıcı şüa mənbələri ilə işləyənlərin fərdi şüalanma dozalarının uçot VƏRƏQƏSİ

1. İdarə, müəssisə _____
(adı, ünvanı, telefonu)

2. Soyadı, adı, atasının adı _____

3. Doğum ili _____

4. Cinsi _____

5. İşlədiyi yer _____

(sex, şöbə, sahə, laboratoriya və s.)

6. Vəzifəsi _____

7. İonlaşdırıcı şüa mənbələri ilə iş stajı _____

(hansı vaxtdan idarədə işləyir, ümumi staj)

8. Yaşadığı yerin ünvanı, telefonu _____

9. İşin şəraiti _____

(işin növü, işin dərəcəsi, radioaktiv maddənin aqrekat vəziyyəti)

(iş yerində yol verilən maksimal birdəfəlik aktivlik və s.)

10. Dozanın ölçülməsi üsulu _____

(dozimetrin tipi, ekspozisiya vaxtı)

Fərdi şüalanma dozalarının uçotu
və onlara nəzarət Qaydasına
2 nömrəli əlavə

Şüalanma dozası barədə məlumat

Ay	Dozimetrin yerləşdiyi sahə	Doza, mZv (millizivert) mRBE (millirengenin bioloji ekvivalenti)					Qeyd
		1999-il	2000-il	2001-il	2002-il	2003-il	
1	2	3	4	5	6	7	8
I	əllər sinə çanaq						
II	əllər sinə çanaq						
III	əllər sinə çanaq						

I rüb							
IV	əllər sinə çanaq						
V	əllər sinə çanaq						
VI	əllər sinə çanaq						
II rüb							
VII	əllər sinə çanaq						
VIII	əllər sinə çanaq						
IX	əllər sinə çanaq						
III rüb							
X	əllər sinə çanaq						
XI	əllər sinə çanaq						
XII	əllər sinə çanaq						
IV rüb							
il ərzində							

İSTİFADƏ OLUNMUŞ MƏNBƏ SƏNƏDLƏRİNİN SİYAHISI

1. 13 sentyabr 2006-cı il tarixli 207 nömrəli Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2006-cı il, № 9, maddə 822)

2. 1 mart 2007-ci il tarixli 46 nömrəli Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2007-ci il, №3, maddə 302)

QƏRARA EDİLMİŞ DƏYİŞİKLİK VƏ ƏLAVƏLƏRİN SİYAHISI

^[1] 1 mart 2007-ci il tarixli 46 nömrəli Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2007-ci il, №3, maddə 302) ilə 3-cü bəndində “Dövlətdağmədəntexnəzarət Komitəsi” sözləri “Fövqəladə Hallar Nazirliyi” sözləri ilə əvəz edilmişdir.

^[2] 13 sentyabr 2006-cı il tarixli 207 nömrəli Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2006-cı il, № 9, maddə 822) ilə 1 nömrəli əlavənin - “İonlaşdırıcı şüa mənbələrindən istifadə edən müəssisə və təşkilatların radioloji-gigiyenik Pasportu”nun 6-cı bəndində “Dövlətdağmədəntexnəzarət Komitəsi” sözləri “Fövqəladə Hallar Nazirliyi” sözləri ilə əvəz edilmişdir.

^[3] 13 sentyabr 2006-cı il tarixli 207 nömrəli Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2006-cı il, № 9, maddə 822) ilə 2 nömrəli əlavənin - “Ərazinin radioloji-gigiyenik Pasportu”nun 14- cü bəndində “Dövlətdağmədəntexnəzarət Komitəsi” sözləri “Fövqəladə Hallar Nazirliyi” sözləri ilə əvəz edilmişdir.